

Dutch Design Week 2016
za 22 t/m zo 30 oktober
Woonbedrijf
Wal 2, Eindhoven

WOONBEDRIJF
SWS
Hv

Colofon

In opdracht van Woonbedrijf:

Cindy van den Bremen
Concept, curator & uitvoering

Wapenfeit
Grafisch ontwerp expo

Uit de Buurtfabriek
Huizenframes van B-hout Woonbedrijf

Daniëlle Ramp
Opmaak persmap

Partners

Waterschap de Dommel

Prins Bernhard Cultuurfonds

Buurtcultuurfonds

CKE

Inhoudspagina

De Social Design straat 4

Beleving van veiligheid
Bijzondere buren
Studio 1:1 8

Designing out Crime Burghplan
Joch Jansz & Tom Raijmakers 10

Licht op Lijmbeek
Mels Dees & Mervyn Dreessen 12

Catacomben Lievendaal
Miranda van der Zandt 14

Oud worden in je eigen wijk
't Schutterke
Inge Vlasman 18

Nieuw leven in Schuttersbosch
*Jochem Heijmans, Machiel Spaan
& Robert Wiering* 20

KunstRoute65
Shirley Hendrikse 22

Huisvesting van vergunninghouders
Nieuwe Buren
Tove Elfferich & Kaila Vreeken 26

Shared Divisions
Marica de Michele 28

Satellite People
Lelya Kimel 28

Better Immigrant Best Immigrant
Sterre Boessen & Nicoletta Panna 28

Water bewust
Stroompunt
Renee Scheepers & Alissa van Asseldonk 32

Extra partijen
Stichting Uit de Buurtfabriek 34

Agents of Change 34

Programma 36

Ontbijtsessies 37

Contact & Informatie 38

expo

De Social Design Straat

Woonbedrijf maakt het onzichtbare zichtbaar tijdens DDW 2016

Social design & Woonbedrijf; al jaren een succesvolle combinatie voor de aanpak van maatschappelijke vraagstukken in buurten! Tijdens de komende editie van de DDW laten we zien hoe samenwerking tussen ontwerpers en bewoners zorgt voor samenhang en 'buurtrots'. En hoe er met social design gewerkt wordt aan oplossingen voor meer veiligheid, duurzaamheid, de effecten van ouder worden in je eigen wijk en de huisvesting van vluchtelingen. Mooie projecten die zijn opgezet met de steun van het Woonbedrijf Buurtcultuurfonds.

De inzet van social design bij dit soort maatschappelijke vraagstukken wordt lang niet altijd zichtbaar in tastbare dingen. En toch is er veel om te laten zien! Om het 'onzichtbare' zichtbaar te maken, nodigen de ontwerpers en actieve buurtbewoners je uit voor de expo *De Social Design Straat*.

De Social Design Straat is letterlijk een straat. Deze straat verrijst speciaal voor de DDW in het nieuwe kantoor van Woonbedrijf in het centrum van Eindhoven. Als bezoeker kun je binnenkijken in diverse 'pop-up-huizen'. Ervaar de kwaliteit, kwantiteit en de effecten van social design. Maak kennis met de maatschappelijke thema's die spelen in de buurten en leer meer over de rol van ontwerpers in die buurten.

Als grootste woningcorporatie van de regio, verhuurt Woonbedrijf ongeveer een kwart van alle woningen in Eindhoven. Ook hebben we woningen in regiogemeenten. De rol van Woonbedrijf gaat verder dan het zorgen voor voldoende, betaalbare huurwoningen: het bouwen aan leefbare buurten zien we als een van onze belangrijkste taken.

BELEEVING
   VAN
   VAN
  VEILIG
    HEID

Bijzondere buren | Beleving van veiligheid

Studio 1:1

Door bewoners nauwkeurig te informeren over hun 'bijzondere buren' kan hun onveiligheidsgevoel afnemen.

Burghplan. Zomaar een wijk in Stratum. De meeste mensen kennen er hun buren en de mensen in hun straat. Er lijkt op het eerste gezicht niet veel aan de hand te zijn in Burghplan. Toch is de wijk door de Gemeente en Woonbedrijf aangewezen als actiegebied. Omdat de wijkcores wat achterblijven. En omdat uit de statistieken blijkt dat bewoners zich er onveilig voelen. De harde veiligheidscores zijn echt niet hoog. Maar waar komt dan toch dat onveiligheidsgevoel vandaan? Wat maakt dat mensen zich juist in dit wijkje onveilig voelen?

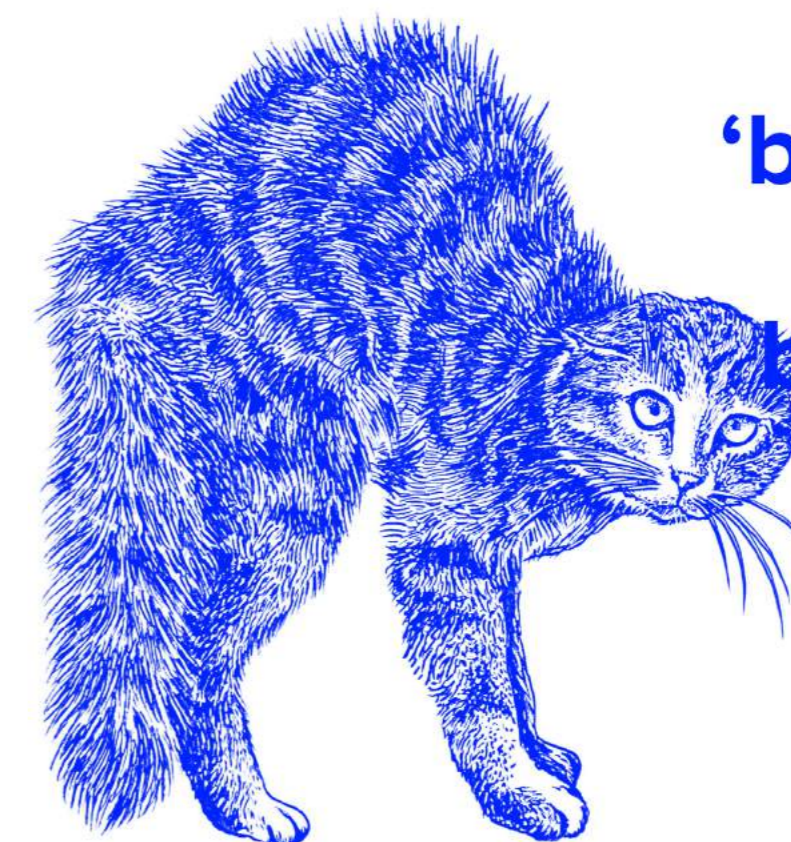
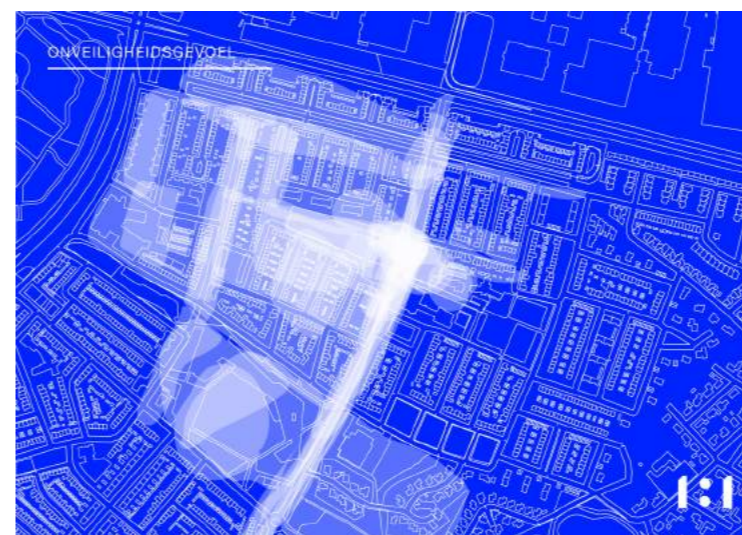
Onderzoeks- en ontwerpbureau STUDIO 1:1 deed voor Woonbedrijf onderzoek naar de veiligheidsgevoelens in Burghplan. Ze gingen de wijk in en spraken met bewoners. Zij zoomden in op mensen in de wijk en hun verhaal. Ze zoomden uit op de grotere relevante maatschappelijke vraagstukken. Langzamerhand werd blootgelegd dat een deel van dat onveilige gevoel in de wijk voortkomt uit de beelden over hun medewijkbewoners, hun buren. Dat het gaat over buren waar mensen zich wat ongemakkelijk bij voelen. Buren die zich 'anders' gedragen. Buren met een bepaalde 'achtergrond'. Buren met een psychische stoornis.

Omdat steeds vaker bewoners mét een stoornis en bewoners zonder stoornis samenwonen in een gewone wijk, met gewone straten, lijkt het voor de hand te liggen om te zoeken naar methodes om dat samenwonen van die twee groepen beter te begeleiden. Zodat die 'verwarde man' geen rode score in de wijkstatistiek wordt, maar gewoon de buurman met behoefte aan hulp of aandacht.

Het project 'Bijzondere Buren' laat de zoektocht en de (ontwerp)voorstellen van STUDIO 1:1 voor Woonbedrijf zien naar een manier om met dit actuele thema aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld door een wijk goed en nauwkeurig te informeren over hun 'bijzondere buren', kan een groot deel van hun onveiligheidsgevoel afnemen. Dit omdat Woonbedrijf graag alle wijkbewoners een fijne straat willen bieden om in te wonen.

Locatie: Burghplan

studio 1:1

'bijzondere buren' in burghplan

"...als jij weet waarom en wanneer een buurvrouw een beetje raar doet, kijk je waarschijnlijk meer naar haar om. of in ieder geval weet wie te waarschuwen voordat het uit de hand loopt."

DOOR BEWONERS NAUWKEURIG TE INFORMEREN OVER HUN 'BIJZONDERE BUREN' KAN HUN ONVEILIGHEIDSGEVOEL AFNEMEN.

Designing out Crime | Beleving van veiligheid

Joch Jansz & Tom Raijmakers (TU/e faculteit Industrial Design)

Locatie: Burghplan

Ontwerpen voor een vitale en veilige buurt: Het samen brengen van verschillende partijen door middel van design.

Dit project is begonnen vanuit de faculteit Industrial Design aan de Technische Universiteit Eindhoven. Als afstudeerproject startte Joch Jansz in samenwerking met Woonbedrijf een social design project voor twee appartementencomplexen aan de Caspar Netscherstraat in Eindhoven.

Het project richtte zich op het verbeteren van het gevoel van veiligheid van de bewoners. Vanuit de bewoners was er namelijk onvrede over het veiligheidsgevoel in en rondom de complexen. De uitdaging van dit project lag in het achterhalen van de oorzaak van deze onvrede, en het vinden van een oplossing die gunstig is voor alle partijen, maar waar vooral de belangen van de bewoners centraal stonden. Na verder onderzoek is er een interactief systeem ontworpen dat de bewoners bewuster maakte over het sluiten van deuren, en tevens ongewenste bezoekers afschrikte. [1]

Door middel van intensieve samenwerking met Woonbedrijf alsmede de bewoners van het complex heeft dit project geleid tot veelbelovende resultaten en een succesvol afgerond afstudeerproject.

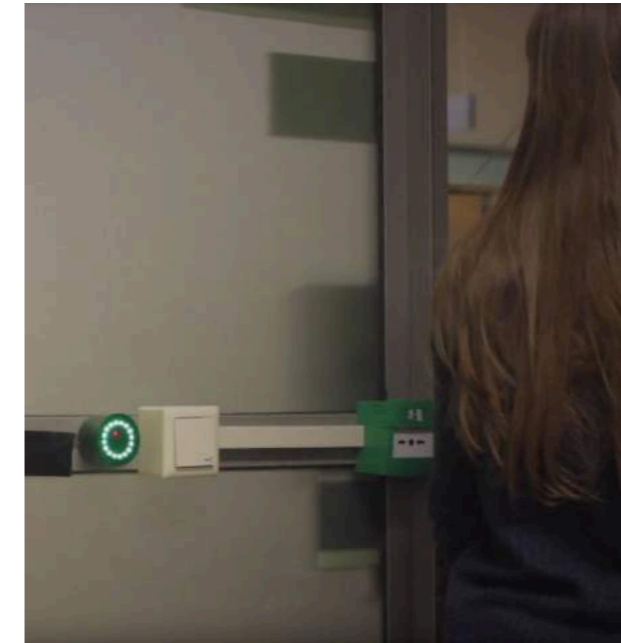
Na het afstuderen kwam er vanuit Woonbedrijf de vraag om dit project en deze methode verder door te zetten en te ontwikkelen, met het oog op daadwerkelijke implementatie in beide complexen. Met behulp van twee andere ontwerpers, Tom Raijmakers en Erik te Molder, werd er opnieuw geëvalueerd over de problemen die er speelden. Naar aanleiding hiervan is er in beide complexen nieuw hang- en sluitwerk geïnstalleerd.

Verdere gesprekken met zowel Woonbedrijf als de bewoners brachten hierna de nadruk op de sfeer in het gebouw, met name in de bergingsgang, en de verlichting. Deze zou namelijk ook een groot effect hebben op het gevoel en de perceptie van veiligheid. [2]

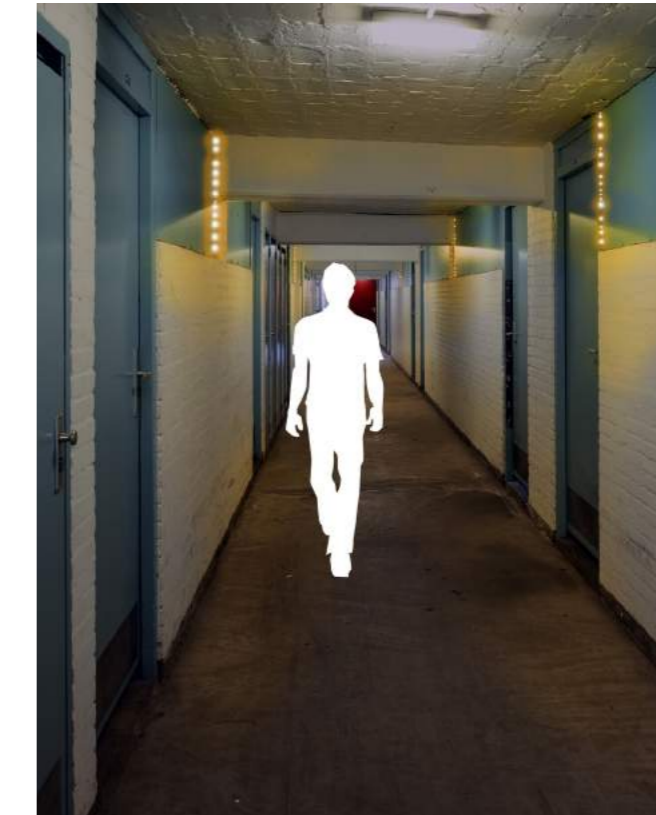
Een iteratief ontwerp proces ontstond, waarbij de ontwerpers hun ideeën veelvuldig met zowel Woonbedrijf als betrokken bewoners bespraken. Dit leverde uiteindelijk concepten op voor nieuwe visuele vormgeving binnen het gebouw en een uniek dynamisch lichtplan voor in de bergingsgang en de galerijen. [3,4]

Dit lichtplan werd afgestemd met het lichtbeheersbedrijf voor de panden in kwestie en is gefocust op het duurzaam en sociaal verlichten van aandachtspunten in en om het complex. Daarnaast werd dit dynamisch lichtplan zo opgesteld dat het geschaald kan worden naar andere complexen van Woonbedrijf.

Betrokkenen
 Bewoners Caspar Netscherstraat
 Stichting Woonbedrijf
 TU/e Eindhoven

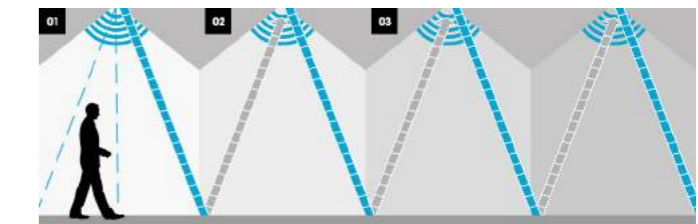
[afbeelding 1: 'Check': Het uiteindelijke resultaat van het afstudeerproject van Joch Jansz]

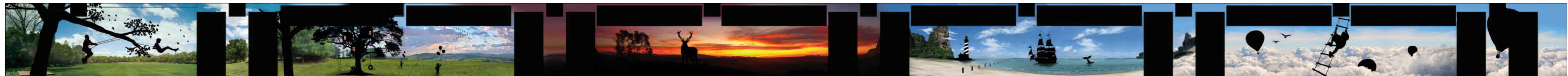
[afbeelding 2: Een van de concepten m.b.t. sfeer in de bergingsgang]

[afbeelding 3: Een schematische tekening van het dynamische lichtplan]

[afbeelding 4: Een schematische tekening van het dynamische lichtplan]

Licht op Lijmbeek | Beleving van veiligheid

Mels Dees & Mervyn Dreesen

Te zien, van zonsondergang tot ca. 23 uur, in de Nieuwlandstraat, De Sitterstraat, Swammerdamstraat, Van Swindenstraat, Kraijenhoffstraat te Eindhoven

In 2013 vroeg Woonbedrijf de bewoners van de Lijmbeekbuurt om ideeën waardoor hun flats een andere uitstraling zouden krijgen. Dat resulteerde in een competitie die gewonnen werd door Mervyn Dreesen. Het was Mervyn opgevallen dat de achterkanten van de flats erg donker zijn. 's Nachts zie je alleen maar hier en daar een verlicht slaapkamerraam, verder is elke flat een groot zwart blok. Dat zou beter kunnen. Met wat meer licht en kleur verbetert de sfeer rond de flats en ziet de omgeving er veiliger uit.

In samenwerking met beeldend kunstenaar Mels Dees, die al een aantal andere lichtprojecten op zijn naam had staan, en met Frits Achten, die de coördinatie en fondsenwerving op zich nam, besloot Woonbedrijf het idee van Mervyn uit te werken. Zowel de financiering als de technische uitwerking had de nodige voeten in de aarde.

De betonnen borstwering van de balkons vormden een ideale achtergrond voor een 'lichtshow', maar daarbij moest wel worden voorkomen dat de bewoners last van het licht zouden hebben. Om overstraling te voorkomen ontwierp Mels Dees speciale armaturen voor de LED-strips. Die werden een aantal keer in de praktijk getest, waarbij ook rekening met het commentaar van de bewoners

werd gehouden ('Pas maar op met dat rode licht, anders krijgen de lui een heel verkeerd beeld van onze buurt' en 'Het moet hier natuurlijk geen kermis worden'). De meeste bewoners waren echter direct enthousiast. De communicatie met de buurtbewoners werd ook daarna nog via sociale media en de pers onderhouden.

Vervolgens moesten de LED-lampen van ieder van de 25 balkons afzonderlijk aangestuurd worden om een wisselend, maar toch samenhangend lichtbeeld te krijgen. Daarvoor werden ze draadloos verbonden met een centrale computer: een experiment, dat de uitvoerders veel hoofdbrekens heeft gekost. Na een aanvankelijk soepele start werden de verbindingen steeds weer gestoord. Uiteindelijk werd de oplossing gevonden in de installatie van een afzonderlijke controller in elk van de flats.

Voor het visuele programma tekende Mels Dees: hij schreef ca. 25 bewegende lichtcomposities, gebaseerd op de seizoenen, met titels als 'Keep calm and eat your greens' en 'Halloweenweenween'. Er zijn ook een paar programma's voor speciale gelegenheden gemaakt, zoals Kerstmis en Koningsdag. De programma's worden afwisselend uitgevoerd en zijn er enerzijds op gericht om niet onrustig te werken (weinig flitsen of abrupte wisselingen, veel gedempte kleuren), maar tegelijkertijd zijn ze niet al te voorspelbaar.

Locatie: Lijmbeek

De meeste bewoners ervaren het kleurenspeel min of meer als een prettige achtergrond, al is er een enkeling die er tegen zonsondergang echt voor gaat zitten. Maar bij de opening (al was die technisch gezien nog niet 100%) bleken de buurtbewoners heel tevreden te zijn met de verbeterde uitstraling en de vrolijkere sfeer van hun woonomgeving.

Betrokkenen:
Bewoners van de Lijmbeekbuurt

Mervyn Dreesen
Winnaar Het Beste Idee van de Lijmbeek

Mels Dees
Beeldend kunstenaar

Frits Achten
CKE, coördinator

Woonbedrijf

Prins Bernhard Cultuur Fonds

Proliad LED-verlichting

Elektrotechnisch bureau Th. Van de Vorst

Stienen las- en metaalwerken

Catacomben Liefendaal | Beleving van veiligheid

Miranda van der Zandt

Wat wilden de bewoners?

De catacomben. Zo noemen de bewoners van de Johannes Buijlaan en de Tellegenstraat in Liefendaal de gangen onder hun flat, waar de deuren naar de bergingen zitten en waar mensen hun fietsen stallen. In die gangen de bekende bordjes die vertellen wat er allemaal niet mag. Niet roken, niet drinken, geen troep achterlaten. Prima, vinden bewoners, om iets te vertellen over een prettig gebruik van de catacomben. Maar dan niet met die kille verbodsbordjes. Die moeten weg, want dat kan anders. Vriendelijker, minder streng, luchtig en grappig. En ook: in overleg met de wensen en behoeftes van de bewoners zelf. Zij zijn de gebruikers van de catacomben, en willen mee beslissen wat wel en niet mag. En met een mooi vormgegeven boodschap, knappen die sombere gangen ook nog een beetje op. De vraag van de bewoners: hoe kunnen we op een leuke manier vertellen wat we belangrijk vinden in de gemeenschappelijke ruimte van onze flat?

Wat gebeurde er?

Tijdens drie goedbezochte bijeenkomsten praatten de flatbewoners over hun eigen normen en waarden, en de collectieve normen en waarden die zij als flat hebben. Ze kwamen tot de conclusie dat ze vooral een positieve en vrolijke insteek wilden. Niet zeggen: wij willen geen overlast, maar eerder: wij hebben respect voor elkaar.

‘Licht, schoon, veilig, zorgen voor een ander, respect en tolerantie’ waren de gedeelde kernwoorden. Humor en een knipoog vond men ook belangrijk.

Na deze gesprekken maakten bewoners ‘moodboards’ waarin ze een voorkeur voor thema, stijl en kleur lieten zien. Vervolgens vertaalde ontwerpster Miranda van der Zandt de uitkomsten in een concreet ontwerp, dat door de flatbewoners meteen omarmd werd.

Op zaterdag 27 juni ging een groep van zo’n twintig bewoners in de catacomben aan de slag. Onder begeleiding van Miranda, en samen met medewerkers van Woonbedrijf. Met rollers, kwasten, verf en sjablonen stonden de ontwerpen binnen een paar uur op de muren. ‘Ik had niet gedacht dat ik zoiets zou kunnen maken’, aldus een bijzonder trotse bewoonster die vooraf stelde ‘te onhandig’ te zijn.

Hoe kijken we terug?

Een belangrijke reden van het succes van dit project, is de betrokkenheid van de professionele partners. Studio van der Zandt zorgde voor een goede begeleiding en een ontwerp waarin alle bewoners zich herkenden, en José Kluitmans en Bart Cortooms van Woonbedrijf zetten zich in om de betrokkenheid en opkomst van de flatbewoners

Locatie: Liefendaal

zo groot mogelijk te maken. En dat lukte. Zowel in woorden als in daden werkten bewoners mee aan het realiseren van de muurschilderingen. Daarmee zorgde het project niet alleen voor een fysieke verbetering van de leefomgeving, maar ook voor onderlinge ontmoeting en kennismaking. Tijdens de bijeenkomsten leerden bewoners elkaar kennen en bespraken ze wensen, ergernissen en hun ideeën over het gebruik van de gemeenschappelijke ruimtes. Er ontstond een hecht team, dat nog steeds met trots kijkt naar het eindresultaat.

Betrokkenen

Bewoners van de Johannes Buyslaan en de Tellegenstraat

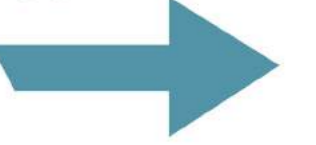
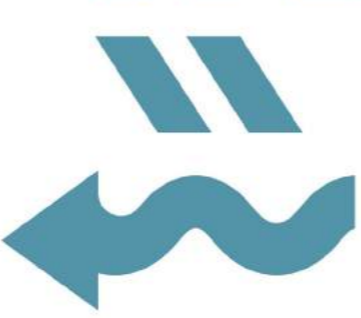
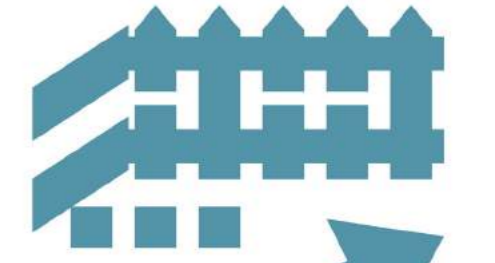
Studio van der Zandt
begeleiding, vormgeving en realisatie

Woonbedrijf
organisatie van bijeenkomsten en bewonerswerving

Centrum voor de Kunsten
coördinatie en financiële afwikkeling

OUDE WONDEN IN JE EIGEN WOUK

't Schutterke | Oud worden in je eigen wijk Inge Vlasman

Inge Vlasman, schrijver en fotograaf, wandelt vaak en graag in het Schuttersbosch, een oude Philipswijk in Stratum, gelegen tegen de Stratumse Heide. De authentieke houten huisjes verdwijnen langzaam uit beeld. Op het moment dat de oorspronkelijke bewoner sterft of naar het bejaardentehuis verhuist, wordt de woning afgebroken. De bedoeling was om op de lege kavels nieuwbouw te zetten maar door de recessie lag deze ontwikkeling lang stil. De afbraak ging door. De achterblijvers verloren niet alleen hun buurtjes maar soms dus ook de hele straat. Met het vertrek van de oorspronkelijke huurders lijkt ook de sociale cohesie te verdwijnen.

Inge vroeg aan Woonbedrijf of ze zo'n huisje mocht bewaren om de geschiedenis te laten herleven en om er de verhalen van het Schuttersbosch te vertellen. Ze kreeg een oude Belg aan het Rendierveld in bruikleen en een tijdelijke vergunning van de gemeente om de bestemming te wijzigen. Met eigen geld en vele sponsors was het mogelijk om een oud Belgisch huisje te verbouwen tot tentoonstellingsruimte en ontmoetingsplek.

Er kwamen prachtige verhalen en hele mooie foto's naar boven die een goed beeld geven van de enorme diversiteit binnen Philips. De mooiste foto's hebben in 't Schutterke een plekje aan de muur gekregen. Daaronder een citaat uit het verhaal dat erbij hoort. De verhalen zijn gebundeld in een boekje (te koop tijdens DDW).

Met de maandelijkse georganiseerde koffiemiddagen en de openstelling van het verhalenmuseum elk weekend krijgt de sociale samenhang in het Schuttersbosch weer een flinke impuls.

Bewoners kunnen elkaar in 't Schutterke ontmoeten, goede koffie drinken en verder praten over hun herinneringen aan Philips en het Schuttersbosch. Inge krijgt hulp van bewoners en vrijwilligers die taarten bakken, als gastheer of -vrouw optreden en er worden evenementen georganiseerd waarbij steeds een ander verhaal wordt toegelicht en uitgediept.

Locatie: 't Schuttersbosch

Vroeger waren gelijkrichters kasten van wel 1.20 meter bij 1.20 meter met golfplaten voor de koeling. Nu zie je de cellen niet eens meer, zo klein zijn ze...

Leo

Nieuw leven in Schuttersbosch | Oud worden in je eigen wijk

Jochem Heijmans, Machiel Spaan & Robert Wiering

Gezamenlijk bouwen aan buurt en huis.

Optimisme

In 1953 verzezen ruim tweehonderdvijftig eenlaagse houten woningen in Schuttersbosch aan de bos- en heiderijke zuidrand van Eindhoven. De woningen werden aanvankelijk ontworpen voor Belgisch-Congo, maar bereikten hun bestemming nooit omdat er een einde kwam aan de Belgische annexatie van dat land. Philips nam de bouwpakketten over van de Belgische Staat in ruil voor aardappels en elektrische producten. Eenmaal opgebouwd in het Eindhovense Schuttersbosch werden de houten systeemwoningen bewoond door starters en gezinnen van jonge academici, Natlab ingenieurs en commerciële medewerkers van Philips. In de nieuwe wijk heerste optimisme over de toekomst. Kinderen speelden buiten en het buurtleven was goed, met een eigen markt, feesten en een jeu de boule-baan. Zo kwam Schutterbosch tot bloei. Anno 2016 staat een deel van de woningen er nog. Mensen wonen er nog steeds graag ook al lijken de woningen afgedaan. Maar het sociale leven in de wijk kan wel een impuls gebruiken.

Moderne boshuisjes

De wijk gaat architecten Jochem Heijmans en Machiel Spaan aan het hart, en samen ontwikkelden ze een nieuwe toekomstvisie voor dit maatschappelijk-cultureel erfgoed. Met landschappelijk, architectonisch en maatschappelijk besef transformeren zij de woningen tot ingetogen boshuisjes die recht doen aan de plek. Daarvoor zijn ze ook in gesprek gegaan met de bewoners. Essentieel bij deze transformatie is een aanpak waarbij de samenwerking tussen architecten, huidige bewoners en nieuwe bewoners resulteert in landschappelijke, architectonische en maatschappelijk samenhang. Het opbouwen en heropbouwen van de buurt start al in de initiatieffase van het project. Gezamenlijk bouwen aan buurt en huis.

De vernieuwde 'Belgische Woning' is een groeihuis in optimale conditie. Aan het basishuis is een veelzijdig bouw pakket van uitbreidingmodulen toegevoegd met oog voor de geschiedenis en de huidige economische tijd.

De film 'Nieuw leven in Schuttersbosch' vormt als korte documentaire de proloog van het initiatief.

Locatie: 't Schuttersbosch

Betrokkenen

Architecten Jochem Heijmans en Machiel Spaan
Initiatiefnemers

Robert Wiering
Filmmaker

Marco Vlemmix
Bouwen In Eigen Beheer

Buurt Belangenvereniging Schuttersbosch
Oorspronkelijke bewoners

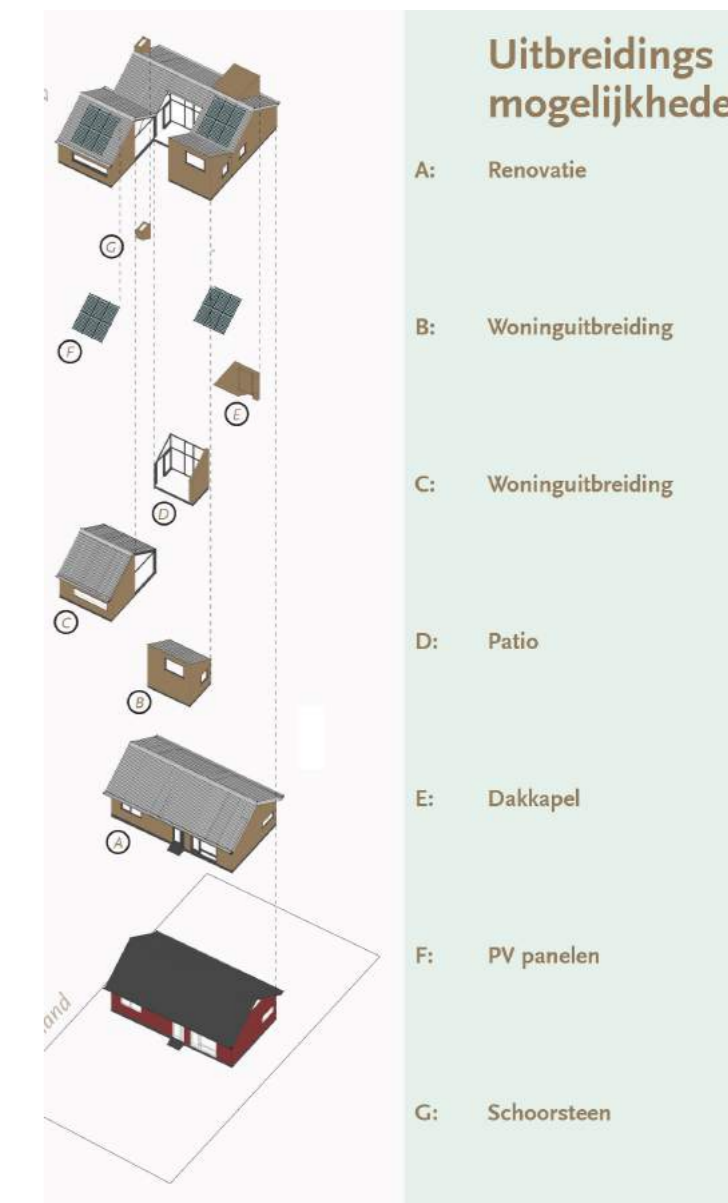
Toekomstige bewoners
Groep nieuwe bewoners

Bureau Jochem Heijmans
<http://www.jochemheijmans.nl/>

M3H architecten
<http://www.m3h.nl/>

Bouwen In Eigen Beheer
<http://bouwenineigenbeheer.nl/>

Robert Wiering film- & televisieregie
<http://rwier.home.xs4all.nl/robertwiering/NU.html>

KunstRoute65 | Oud worden in je eigen wijk

Shirley Hendrikse

Beleef nieuwe cultuur voor ouderen

Het culturele DNA van Eindhoven is innovatief: design, creatieve technologie en urban culture. Maar voor veel ouderen is het een onbekende wereld. Iets voor hun kinderen of kleinkinderen. Iets uit de krant. Dat is jammer. Want meedoen levert veel op. Voor de deelnemers, maar ook voor culturele innovatieve organisaties, voor wijkcentra en verenigingen, voor zorg- en welzijnsinstellingen.

KunstRoute65 brengt daar verandering in en wijst de weg.

Door laagdrempelige activiteiten dicht bij de mensen, betrekken we senioren bij de wereld van nu. We wijzen de weg. Daarvoor werken we samen met vermaarde organisaties als DDW, MU, STRP en Mad Skills. We dagen hen uit programma's te ontwikkelen voor deze 'nieuwe' doelgroep.

Samen met ouderen uit verschillende wijken gingen we de laatste twee jaar onder meer op bustour: een bezoekje aan STRP Biënnale bijvoorbeeld, of aan skatepark Area51 waar ze een introductie in de hiphop-scène kregen. Vervolgens konden de ouderen zélf aan de slag in de wijk.

Denk bijvoorbeeld aan een workshop 3D-printen of design maken van oude spullen. De reacties zijn hartverwarmend. 'Een geweldig initiatief om ouderen te betrekken bij wat er gebeurt in de maatschappij', zoals een van de deelnemers het noemt. We zien enthousiasme en levenslust.

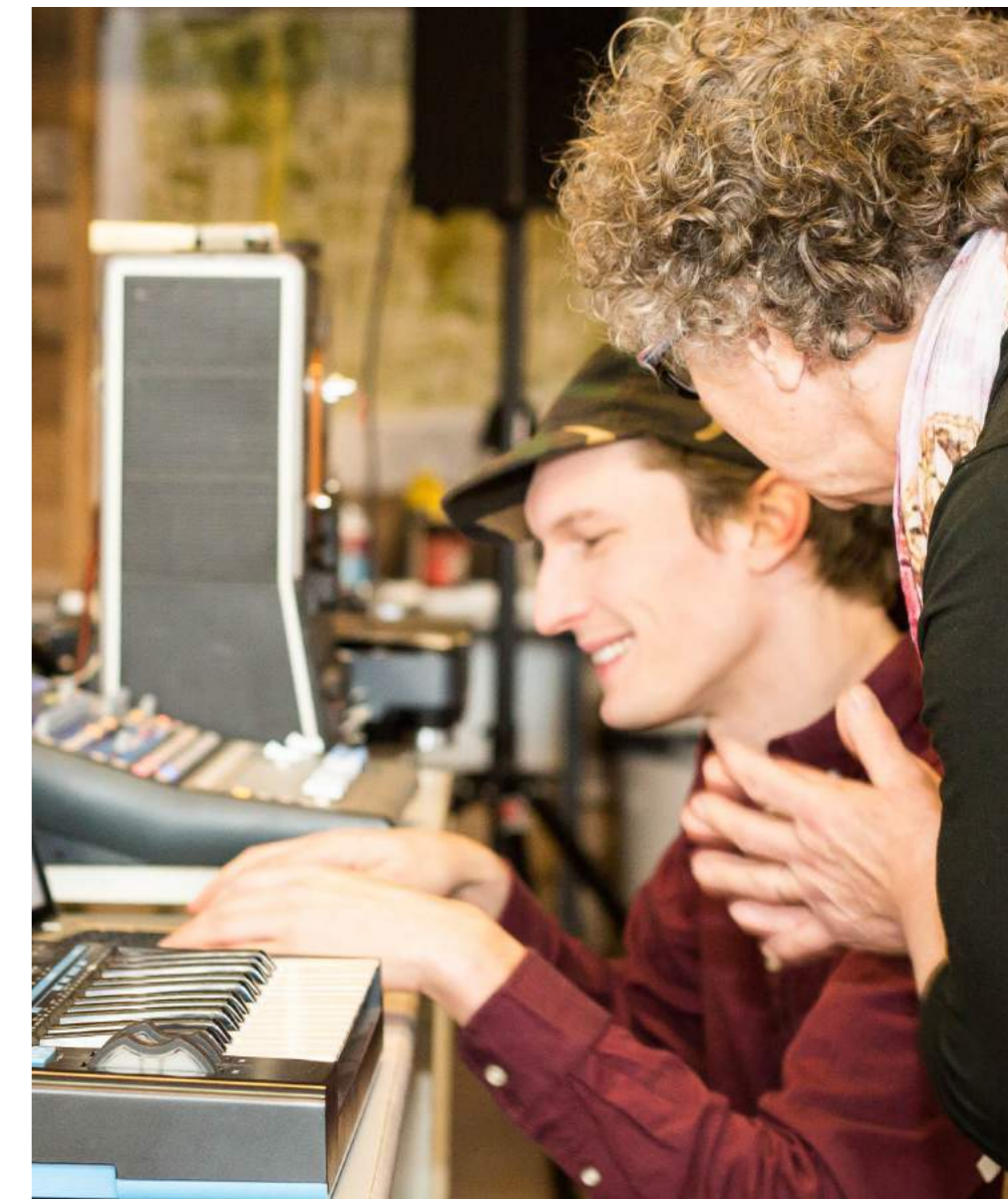
Inmiddels zijn we in verschillende wijken samen met de ouderen zelf activiteiten aan het bedenken en organiseren. Tijdens de DDW lanceert KunstRoute65 bovendien een agenda en (digitaal) platform waar ouderen, makers, culturele en zorg- en welzijnsinstellingen elkaar kunnen vinden.

Programma tijdens DDW

KunstRoute65 werkt samen met MU, STRP, DDW en MAD Skills. KunstRoute65 is een van de negen geselecteerde projecten van Lang Leve Kunst en een van de vijf projecten van Age Friendly Cities. KunstRoute65 wordt mogelijk gemaakt door Lang Leve Kunst, Fonds Cultuurparticipatie, het Buurtcultuurfonds Woonbedrijf, Prins Bernhard Cultuurfonds en gemeente Eindhoven.

KunstRoute65 Manifestatie:
<http://www.ddw.nl/evenement/562>

Locatie: Eindhoven

 HUIS **VAN**
VESTING **VERGUNNING**
 HOUDERS

Nieuwe Buren | Huisvesting van vergunninghouders

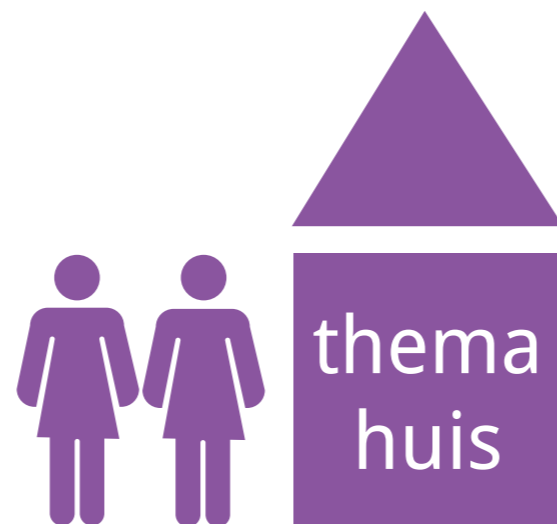
Tove Elfferich & Kaila Vreeken

Conflicten elders in de wereld hebben gevolgen voor Europa en dus ook voor Nederland. Dit hebben we de afgelopen periode ervaren. Toen niet alleen dichtbij gelegen, Zuid-Europese, maar ook Noord-Europese landen te maken kregen met de ontvangst van vele vluchtelingen, was de Europese vluchtelingen crisis een feit. Tijdens de piek in de zomer van 2015 werd ook Nederland hiermee geconfronteerd.

Dit was aanleiding voor heftige reacties vanuit de Nederlandse samenleving op de komst en de tijdelijke (nood)opvang van asielzoekers. Inmiddels is de storm over de ontvangst van asielzoekers iets gaan liggen en het aantal mensen dat asiel aanvraagt in Nederland neemt af. Nu is het belangrijk om samen na te denken en vorm te geven aan de integratie van de asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen en in Nederland hun leven gaan opbouwen.

Overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven ondersteunen de integratie van deze nieuwe Nederlanders op het gebied van taal, opleiding, huisvesting en werk. Maar wanneer ben je nou echt geïntegreerd? Een praatje op straat of in de supermarkt... "Er bij horen" begint met persoonlijk contact. En dat contact begint dichtbij, in de wijk. Echter blijken taal en cultuur hierbij vaak een barrière te zijn. Tove en Kaila onderzoeken hoe zij deze ontmoetingen tussen "oude" en "nieuwe" wijkbewoners makkelijker kunnen maken.

www.burokato.nl

Locatie: Regio Eindhoven

Design Academy Eindhoven | Huisvesting van vergunninghouders Internationale studenten projecten

Woonbedrijf is als vriend van de Design Academy Eindhoven verbonden aan het toonaangevende opleidingsinstituut in de stad. DAE studenten werken daarbij aan actuele vraagstukken van de Woningcorporatie. Zo ook rondom het thema Huisvesting van Vluchtelingen.

Shared divisions Marica De Michele

Gedeelde afscheiding is een catalogus die inzoomt op de ruimte, lijnen en punten van contact tussen twee of meer verschillende families die naast elkaar wonen.

Het project is gericht op de wijk LijmbEEK in Eindhoven, omdat het een relatief grote bewonersgroep huist met multiculturele en dynamische leefsituatie.

Door de huidige situatie te onderzoeken, evalueert de catalogus architectonische elementen, tuinen en andere zaken die de communicatie tussen burens kan belemmeren als wel versterken.

Tegelijkertijd biedt de catalogus de nieuwe alternatieve oplossingen voor een verbinding tussen burens. Het vormt een catalogus met suggesties om de leefbaarheid in de buurt te verbeteren en burens met elkaar in contact te brengen: kleine ingrepen met een groot effect in bestaande woonsituaties.

Satellite People Lelya Kimel

Studente Lelya Kimel ontwierp een sterrenhemel met audio als installatie waarbij ze de vluchtelingen crisis probeert los te koppelen van de oorzaak. Haar werk gaat niet over oplossingen voor het immens complexe conflict. Lelya wijdt haar project aan het vertellen van hun verhalen in een andere context en ging in gesprek met vluchtelingen. Daarbij richt ze zich op het debat van 'integratie' en 'assimilatie'. Een ding is zeker: veel mensen die de afgelopen jaren naar Europa zijn gekomen zijn niet te vangen in één hokje. Vluchtelingen zijn jong, oud, hoogopgeleid, niet opgeleid, arm, rijk, man of vrouw, gelovig, seculier, liberaal, conservatief en veel meer. Zij hebben baat bij een gemeenschap die deze diversiteit omarmt.

Lelya nam gesprekken op met vluchtelingen en 1e en 2e generatie immigranten. Ze vertellen over hun zoektocht naar de balans tussen integratie en behouden van hun eigen culturele identiteit en waarden. Vervreemden van je afkomst, maar nooit echt deel uit maken van je nieuwe omgeving. Ze praten over de onwetendheid waar ze mee worden geconfronteerd, over er anders uitzien, de problemen en uitdagingen van het leven tussen twee culturen. Hoe ze dat proberen te ontstijgen, schakelen tussen twee plaatsen en niet zeker zijn waar je thuishoort en of je er ooit zal thuishoren als je er al landt. Satellieten...

<https://vimeo.com/172560911>

Locatie: Eindhoven

Better Immigrant Best Immigrant Sterre Boessen & Nicoletta Panna

Studenten Sterre Boessen en Nicoletta Panna namen de discussie over integratie als uitgangspunt. Ze bedachten het concept Better Immigrant Best Immigrant, een soort stoomcursus hoe je de beste immigrant kan worden. Om succesvol te zijn als immigrant moet je eigenlijk totaal integreren, ondanks de conflicterende culturele normen. Terwijl het steeds moeilijker wordt om Nederlands staatsburger te worden, wordt het succes van immigranten gemeten bij hoe goed ze integreren. Dit gaat niet over enkel integreren, maar over uitblinken.

Sterre & Nicoletta willen immigranten voorbereiden op hoe ze beste immigrant in Nederland kunnen worden. Hiervoor hebben ze een duidelijke handleiding opgesteld, met daarin ieder aspect van het leven in Nederland: van waar te wonen om het meest Nederlands te zijn tot hoe je te kleden, wat te lezen, hoe te denken, wie lief te hebben etc. Je kunt je voortgang testen met het spel 'Go Dutch, the Wild Goose Chase' om te zien of je aspecten van het Nederlandse gewenste gedrag beheerst en weet hoe je in bepaalde situaties in Nederlandse steden dient te reageren. Het boek en spel dagen je uit de beste immigrant te worden!

Shared Divisions

Better Immigrant Best Immigrant

Satellite People

Stroompunt | Water bewust

Renee Scheepers & Alissa van Asseldonk

Van wie is het water? Door de woningen van Woonbedrijf stroomt water, de bewoner is gebruiker en Waterschap de Dommel zorgt voor het schoonmaken ervan. Maar wat is de werkelijke waarde van water? En beseffen we dat voldoende? We drinken het, koken ermee, douchen ons en spoelen gebruikt water door. Zo wordt het een transportmiddel voor afval. Kunnen we (gebruikt) water beter benutten? Kunnen we bewoners bewuster maken, zodat ze hun eigen 'watergedrag' aanpassen en zo ook een bijdrage leveren aan de vraagstukken klimaatverandering en duurzaamheid?

In opdracht van Woonbedrijf en Waterschap de Dommel deden ontwerpers Renee Scheepers en Alissa van Asseldonk namens het lectoraat van de Design Academy Eindhoven onderzoek in de wijk Geestenberg. Resultaat is een aantal concrete voorstellen, gezamenlijk vallend onder het platform: De Aquatheek.

De Aquatheek beschouwt water als leengoed en stimuleert een duurzame, blauwe leefstijl op een vernieuwende manier. Het is een platform voor alle buurtbewoners om te leren, te doen en samen te komen omtrent water en biedt alternatieve communicatievormen en contactmomenten voor buurtbewoners en organisaties. Het platform komt voort uit het onderzoek mét buurtbewoners in de wijk Geestenberg in Eindhoven. Gewapend met een kar vol lege, rinkelende flesjes in handzame kratjes openden Alissa en Renee het gesprek over water: 'Doet u ook mee met de waterproeverij?'

Het bleek de ideale manier om de drempel te verlagen en uren over water te praten. Opererend vanuit één van de woningen in de wijk werden interventies georganiseerd om buurtbewoners te betrekken en te bevragen. Zo regende het blauwe complimentkaartjes en deelden bewoners tweedehands water voor de buurtwatersoep service.

Het zijn al deze kleine speldenprikjes bij elkaar die aanzetten tot nadenken en buurtbewoners in actie brengen binnen het ecosysteem van het huis, de straat of de community. Een aanpassing op kleine schaal betekent al gauw een grotere bewustwording op buurtniveau om uiteindelijk gedragsverandering en daarmee besparing teweeg te brengen. We lenen water van de natuur, dus laten we er ook zorg voor dragen!

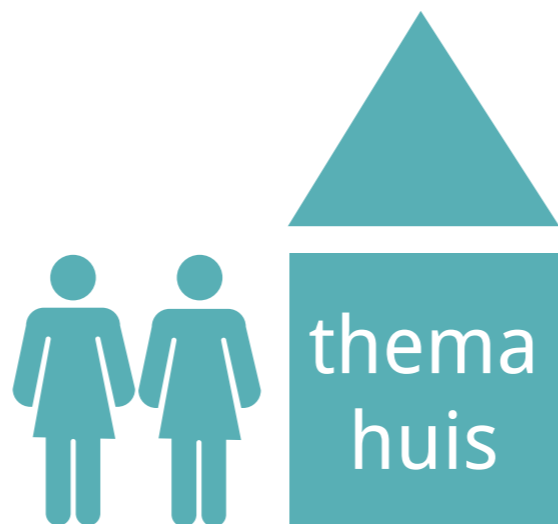
www.stroompunt.nl

Betrokkenen

Design Academy Eindhoven

Waterschap de Dommel

Woonbedrijf

Locatie: Geestenberg

Extra partijen

Stichting Uit de Buurtfabriek

Uit de Buurtfabriek creates social and economic value while empowering people through the act of making.

Uit de Buurtfabriek is een werkplaats waar ontwerpers, makers en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt samenwerken om mooie maatmeubels te maken voor bedrijven en particulieren in Eindhoven.

We faciliteren de co-creatie van unieke kwaliteitsmeubels in Eindhoven binnen een sociale werkomgeving. Uit de Buurtfabriek begeleidt haar teamleden in de ontwikkeling van hun productie- en sociale vaardigheden, biedt klanten de kans om sociale waarde te genereren door meubels door ons te laten produceren en helpt startende designers om hun producten op de markt te krijgen.

Uit de Buurtfabriek is een organisatie die vrijwilligers de kans geeft vaardigheden te leren en zichzelf te ontwikkelen. In opdracht worden meubels gemaakt, vormgegeven door startende ontwerpers. De opbrengst wordt gebruikt voor sociale doeleinden.

De Social Design Straat, de tentoonstelling van Woonbedrijf in de Dutch Design Week 2016 is ontworpen en gebouwd door het team van Stichting Uit de Buurtfabriek met resthout van sloopwoningen.

ron@bronvandoen.nl
www.fb.com/uitdebuurtfabriek

Agents of Change

Agents of Change is een project van The Umbrella in samenwerking met het Van Abbemuseum, ondersteund door The Art of Impact. De focus ligt op het tonen en verbinden van social design-, kunst- en communityprojecten in Eindhoven door interactieve tours en verschillende activiteiten met geïnteresseerden.

Door de stad op sociaal gebied in kaart te brengen, tonen we lokale urgenties en hoe buurtbewoners hiermee omgaan. We doen onderzoek naar actief burgerschap en maken verbindingen met lokale initiatieven en actieve gemeenschappen met een kritische en analytische positie in de maatschappij, reflecterend op verschillende vormen van collectieve actie als sociale respons op relevante vraagstukken.

Agents of Change zoekt samen met het Van Abbe naar hoe het museum van dienst zou kunnen zijn voor sociale, lokale initiatieven.

Locatie: Eindhoven

The Umbrella is een netwerk van sociaal betrokken ontwerpers, creatieven en curators gevestigd in Eindhoven. Ons doel is om samen manieren te onderzoeken waarop we complexe socio-culturele projecten kunnen vormgeven en communiceren. Wij creëren ervaringen voor mensen om social design projecten en de waarden die wij nastreven beter te begrijpen.

In deze DDW organiseert the Umbrella 4 Agents of Change social design tours, ondersteund door het Van Abbemuseum, Gemeente Eindhoven en Woonbedrijf.

g.molina@vanabbe.nl
www.fb.com/theumbrellanetwork

Stichting Uit de Buurtfabriek

Agents of Change

Programma Dutch Design Week 2016

De Social Design Straat

		Maandag 24 oktober <i>expo open 09.00</i>	Dinsdag 25 oktober <i>expo open 09.00</i>	Woensdag 26 oktober <i>expo open 09.00</i>	Donderdag 27 oktober <i>expo open 09.00</i>	Vrijdag 28 oktober <i>expo open 09.00</i>	Zaterdag 29 oktober <i>expo open 11.00</i>	Zondag 30 oktober <i>expo open 11.00</i>
		09.30-11.00 Ontbijtsessie @Restaurant	09.30-11.00 Ontbijtsessie @Restaurant	09.30-11.00 Ontbijtsessie @Restaurant	09.30-11.00 Ontbijtsessie @Restaurant	09.00-11.00 Ontbijtsessie @Restaurant		
								
Zaterdag 22 oktober <i>expo open 11.00</i>	Zondag 23 oktober <i>expo open 11.00</i>	11.00 Startpunt: Agents of Change TOURS	11.00 Startpunt: Agents of Change TOURS	11.00 Startpunt: Agents of Change TOURS	11.00 Startpunt: Agents of Change TOURS			
14.00-16.00 Presentatie @Restaurant	14.00-16.00 Sessie @Restaurant	15.00-17.00 Creatieve sessie @verdieping 4	15.00-16.30 Workshop @verdieping 4	15.00-16.30 Presentatie @verdieping 4	15.00-16.30 Presentatie @verdieping 4	15.00 Vertrek: Water Safari	14.00-17.00 Bordspel @Expo	14.00-17.00 Bordspel @Expo
Nieuw leven in Schuttersbosch <i>De groeiwoning in optima forma</i>	Shared Divisions <i>Catalogus voor contact tussen burens</i>	Vergunninghouders in mijn buurt	EHBO-cursus omgaan met mensen met psychische klachten	Verhalen uit Schuttersbosch <i>herinneringen aan Philips</i>			Better Immigrant Best Immigrant	Better Immigrant Best Immigrant
								
<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>	<i>expo sluit 17.00</i>

Ontbijtsessies

Ontbijtsessies

Dagelijks staan er van **09.30 uur tot 11.00 uur** ontbijtsessies op het programma waarin diverse thema's aan bod komen. Per sessie nodigen we een mix aan gasten uit. Dit is steeds de ontwerper van het thema huis van De Social Design Straat, samen met iemand van Woonbedrijf, experts en bewoners. De selectie van gasten is gebaseerd op het thema en hun kennis, ervaring en expertise daarbinnen.

U kunt aanschuiven aan het ontbijt om te luisteren en mee te praten over de thema's. Komt u met een grotere groep? Dat kan! Laat dit dan alstublieft van tevoren weten. U kunt hierover contact opnemen met:

Cindy van den Bremen
CvdBremen Empathic design – Cultural diversity
cindy@cvdbremen.nl
06 – 23 33 21 87

Thema's ontbijtsessies

Maandag 24 oktober
Terugblik op de Circulaire Fabriek

Dinsdag 25 oktober
Beleving van veiligheid

Woensdag 26 oktober
Oud worden in je eigen buurt

Donderdag 27 oktober
Huisvesting van vergunninghouders

Vrijdag 28 oktober
Water bewust

Contact en informatie

Heeft u interesse in een programma op maat?

We bieden u de volgende mogelijkheden:

- rondleiding voor groepen
- ontvangst met koffie/thee met iets lekkers en/of lunch
- groepsbezoeken aan ontbijtsessies (incl. ontbijt en rondleiding)
- speciale workshop ruimtes zijn beschikbaar in overleg voor eigen programma

U kunt hiervoor contact opnemen met:

Cindy van den Bremen

CvdBremen Empathic design – Cultural diversity

cindy@cvdbremen.nl

06 – 23 33 21 87

Voor vragen over...

de projecten, ontwerpers, expo en programma

Cindy van den Bremen

CvdBremen Empathic design – Cultural diversity

cindy@cvdbremen.nl

06 – 23 33 21 87

CvdBremen
Empathic design - cultural diversity

Woonbedrijf

Hannie de Groot

h.degroot@woonbedrijf.com

06 - 51 70 31 23

Prins Bernhard Cultuur Fonds

Olga Raaymakers

oraaymakers@brabant.nl

06 - 47 41 28 28

CKE

Frits Achten

frits.achten@cke.nl

06 - 22 17 30 02

centrum voor de
kunsten eindhoven

Buurtcultuurfonds

Hedwig Schreijen

h.schreijen@woonbedrijf.com

06 - 51 62 11 75

Woonbedrijf

Waterschap de Dommel

Erik van Kronenburg

evkronenburg@dommel.nl

06 - 46 37 87 01

UW WATERSCHAP

